

## FIȘA DISCIPLINEI

### 1. Date despre program

1.1 Instituția de învățământ superior	Universitatea "Alexandru Ioan Cuza" din Iași
1.2 Facultatea / Departamentul	Facultatea de Teologie Ortodoxă
1.3 Catedra	Teologie Ortodoxă / Teologie
1.4 Domeniul de studii	Arte vizuale
1.5 Ciclul de studii	2021-2024 (licență)
1.6 Programul de studii/Calificarea	Teologie Ortodoxă – Artă Sacră

### 2. Date despre disciplină

2.1 Denumirea disciplinei	Noțiuni de estetică și teoria artei						
2.2 Titularul activităților de curs	Conf. univ. dr. DOMINTE Georgeta Merișor						
2.3 Titularul activităților de seminar	Conf. univ. dr. DOMINTE Georgeta Merișor						
2.4 Anul de studiu	I	2.5 Semestrul	1	2.6 Tipul de evaluare	C	2.7 Regimul disciplinei	DF

### 3. Timpul total estimat (ore pe semestru și activități didactice)

3.1 Număr de ore pe săptămână	3	din care: 3.2 curs	2	3.3. seminar/laborator	1
3.4 Total ore din planul de învățământ	42	din care: 3.5 curs	28	3.6. seminar/laborator	14
Distribuția fondului de timp					ore
Studiul după manual, bibliografie și notițe					25
Documentare suplimentară în bibliotecă, pe platformele electronice de specialitate și pe teren					25
Pregătire seminarii/laboratoare, teme, referate, portofolii și eseuri					25
Tutoriat					-
Examinări					2
Alte activități.....					6
3.7 Total ore studiu individual	83				
3.8 Total ore pe semestru	125				
3.9 Numărul de credite	5				

### 4. Precondiții (dacă este cazul)

4.1 De curriculum	
4.2 De competențe	Cunoștințe elementare despre artele plastice; disponibilități pentru studii teoretice în sens vizual.

### 5. Condiții (dacă este cazul)

5.1. de desfășurare a cursului	Material documentar și vizual adiacent. Sală cu dotări tehnice corespunzătoare prezentărilor de informații.
5.2. de desfășurare a seminarului/laboratorului	Sală cu dotări bibliografice și tehnice adecvate .

## 6. Competențele specifice acumulate

<b>Competențe profesionale</b>	<p>C1. Identificarea conceptelor specifice esteticii și teoriei artei. Limbaje de specialitate.</p> <p>C2. Cunoașterea caracteristicilor proprii categoriilor estetice și domeniilor creațiilor artistice.</p> <p>C3. Dezvoltarea spiritului estetic și identificarea specificurilor acestuia pe parcursul epocilor de creație artistică.</p> <p>C4. Analizarea specificurilor genurilor și stilurilor creațiilor artistice, îndeosebi vizuale.</p> <p>C5. Emiterea unor judecăți de valoare având ca fundament observațiile plastice din ansamblul artelor vizuale.</p>
<b>Competențe transversale</b>	<p>CT1. Manifestarea interesului pentru receptarea estetică în universul real obiectiv și pentru transpunerea acesteia într-un limbaj convențional.</p> <p>CT2. Racordarea la decizii de valorizare a patrimoniului artistic național și universal, cu preponderență de factură creștină/bizantină.</p> <p>CT3. Compararea caracteristicilor definitorii și similare din artele vizuale, la nivel de ansamblu de creații și de grup contextual.</p>

## 7. Obiectivele disciplinei (din grila competențelor specifice acumulate)

<b>7.1 Obiectivul general</b>	<p>- Cunoașterea și utilizarea adecvată a noțiunilor specifice esteticii și teoriei artei. Explicarea și interpretarea unor idei și concepte definitorii pentru estetică și teoria artei.</p> <p>- Familiarizarea cu specificurile categoriilor estetice și ale elementelor de limbaj artistic, îndeosebi vizual.</p> <p>- Manifestarea unor atitudini pozitive și responsabile față de domeniul esteticii și al teoriei artei.</p>
<b>7.2 Obiectivele specifice</b>	<p>La finalizarea cu succes a acestei discipline, studenții vor fi capabili:</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>▪ Să explice conceptele estetice</li> <li>▪ Să descrie specificurile elementelor de limbaj artistic</li> <li>▪ Să utilizeze termeni de specialitate care caracterizează creațiile artistice</li> <li>▪ Să analizeze evaluativ gradul de realizare artistică și de reflectare a unor mesaje incluse actului creativ.</li> </ul>

## 8. Conținuturi

8. 1 Curs	Metode de predare	Observații
<p>1. Introducere în știința esteticii. Arta laică și arta religioasă. Indicații orientative pentru surse bibliografice – 4 ore</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>- Sfera esteticii</li> <li>- Obiectul și metodologia esteticii</li> <li>- Relația esteticii cu alte științe/domenii</li> <li>- Arta sacră ca pivot educativ general. Arta creștină</li> </ul> <p>2. Despre concepte și structuri estetice. Estetica ortodoxiei – 4 ore</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>- Valoarea și atitudinea estetică</li> <li>- Gustul și idealul estetic . Specificuri creștine, caracteristici ortodoxe</li> <li>- Rolul esteticii ortodoxiei și al artei afiliate ei</li> </ul>	<p>Metode didactice frontale si individuale: prelegerea, explicația, dialogul.</p>	<p>Documentații diverse, scrise și vizuale. Prezentări în raport cu diverse materiale informative și obiective culturale, artistice, religioase etc. Alternative de comunicare online.</p>

<p>3. Categoriile estetice și specificurile lor – 6 ore.</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>- Categoriile estetice generice (principale) :</li> <li>- Frumosul</li> <li>- Sublimul</li> <li>- Tragicul</li> <li>- Urîtul</li> <li>- Comicul</li> <li>- Categoriile estetice derivate ( secundare )</li> </ul> <p>4. Conceptul și opera de artă. Valențe sacre și profane– 6 ore</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>- Specificurile și funcțiile artei</li> <li>- Artă în contextul civilizațiilor(origine, evoluție, universal și național, tradiție și contemporaneitate)</li> <li>- Opera artistică ( conținut, formă și imagine în artă)</li> <li>- Obiect și mesaj artistic. Sacru și profan</li> <li>- Artă religioasă. Artă în creștinism. Sinteze și sincretism (ortodoxie și catolicism)</li> </ul> <p>5. Creația artistică– 2 ore</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>- Etapele creației și personalitatea artistică</li> <li>- Ideea de breaslă sau școală. Maeștri și ucenici</li> </ul> <p>6. Estetica transmiterii și receptării ( informarea și receptarea estetică) – 2 ore</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>- Comunicarea artistică și receptarea operei de artă. Aprecierea</li> <li>- Dzvoltarea culturală și educația estetică</li> </ul> <p>7. Aspecte istorice – 2 ore</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>- Autori, lucrări și aspecte reprezentative din istoria esteticii</li> <li>- Autori, lucrări și aspecte reprezentative de teorie a artei</li> </ul> <p>8. Contribuții estetice românești – 2 ore</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>- Preocupări estetice românești, din vechime până la sfârșitul sec.al XIX-lea</li> <li>- Preocupări estetice românești, din prima jumătate a sec.al XX-lea până în prezent</li> </ul>		
---	--	--

**Bibliografie succintă, obligatorie:**

- Gh. Achiței, Ionel Achim s.a., *Dicționar de estetică generală*, Ed. Politică, București, 1972;
- Viorel Cernica (coord.), *Despre sublim și frumos*, Ed. Meridiane, București, 1981;
- Pr.dr. Sebastian Chilea, *Etică și estetică*, Ed. Mitropolia Olteniei, Craiova, 2007;
- Constantin Cucos, *Educația estetică*, Ed. Polirom, Iași, 2014;
- Mihail Diaconescu, *Prelegeri de Estetica Ortodoxiei*, vol.1-2, Ed. Porto-Franco, Galați, 1996;
- K.E. Gilbert, H. Kuhn, *Istoria esteticii*, Ed. Meridiane, București, 1972;
- Al. Husar, *Studii de estetică, istoria și teoria artei*, Princeps Edit, Iași, 2008;
- Umberto Eco, *Istoria frumuseții*, Ed. Rao Books, București, 2012; Ed. RAO, București, 2019;
- Vasile Morar, *Estetica, interpretări și texte*, Ed. Universității din București, 2003;
- Eugen Pohonțu, *Inițiere în artele plastice*, Ed. Albatros, București, 1980;
- Grigore Smeu, *Sensuri ale frumosului în estetica românească*, Ed. Academiei R.S.R., București, 1969;
- Petru Ursache, *Mic tratat de estetică teologică*, Ed. Junimea, Iași, 1999; Ed. Eikon, Cluj-Napoca, 2009 ;

**Bibliografie minimală, opțională :**

- Theodor W. Adorno, *Teoria estetică*, Ed. Paralela 45, Pitești, 2005;
- Edmund Burke, *Artă și valoare*, Ed. Humanitas, București, 1996;
- Merișor G. Dominte, *Matila C. Ghyka și frumosul vizual (Repere în istoria filosofiei și artelor plastice)*, Ed. Performantica, Iași, 2008;
- Umberto Eco, *Istoria urâtului*, Ed. RAO, București, 2007;
- Umberto Eco, *Scrieri despre gândirea medievală*, Ed. Polirom, Iași, 2016;
- Luc Ferry, *Homo aestheticus*, Ed. Meridiane, București, 1997;
- Matila C. Ghyka, *Estetică și teoria artei*, Ed. Științifică și Enciclopedică, București, 1981;
- Al. Husar, *Izvoarele artei*, Princeps Edit, Iași, 2004;
- Ion Ianoși, *Sublimul în estetică*, București, Editura Meridiane, 1983;
- Ion Ianoși, *Sublimul în artă*, București, Editura Meridiane, 1984 ;
- Ion Ianoși, *Sublimul în spiritualitatea românească*, București, Editura Meridiane, 1987;
- Adrian Iorgulescu, s.a., *Estetica*, manual pt cl.a XIIa a liceelor de artă, Ed. Didactică și Pedagogică, București, 1998;
- Theodor Lips, *Estetica. Bazele esteticii, vol.1-2*, Ed.Meridiane, București, 1987;
- Victor Ernest Mașek(coord.), *Estetică, informație, programare*, Ed. Științifică, București, 1972;
- P.A. Michelis, *Estetica arhitecturii*, Ed. Meridiane, București, 1982;
- Wladyslaw Tatarkiewicz, *Istoria esteticii*, vol 1-4, Ed. Meridiane, București, 1978;
- Wladyslaw Tatarkiewicz, *Istoria celor 6 noțiuni*, Ed. Meridiane, București, 1981;
- Dabney Townsend, *Introducere în estetică*, Editura All Educațional, București, 2000;
- Albume și alte materiale vizuale cu imagini din Istoria artei universale și românești

8. 2 Seminar/laborator	Metode de predare	Observații
<p>În cadrul orelor de seminar se analizează detaliat raportări la temele de la curs, discutându-se asupra componentelor acestora în relație cu teoretizări estetice și analize artistice. Cunoștințele se evaluează prin testări aplicative și referate individuale.</p> <ol style="list-style-type: none"> <li>1. Introducere în știința esteticii. Artă laică și artă religioasă. Consultări de surse bibliografice. Documentări de ansamblu și investigații individuale – 2 ore. <ul style="list-style-type: none"> <li>- Sfera, obiectul și metodologia esteticii</li> <li>- Relația esteticii cu alte științe/domenii</li> <li>- Artă sacră ca pivot educativ general</li> </ul> </li> <li>2. Despre concepte și structuri estetice. Estetica ortodoxiei – 2 ore <ul style="list-style-type: none"> <li>- Valoarea și atitudinea estetică</li> <li>- Gustul și idealul estetic . Artă creștină. Specificuri vizuale</li> <li>- Rolul esteticii ortodoxiei și al artei afiliate ei. Caracteristici ortodoxe</li> </ul> </li> <li>3. Categoriile estetice și specificurile lor – 2 ore <ul style="list-style-type: none"> <li>- Categoriile estetice generice (principale) :</li> <li>- Frumosul</li> <li>- Sublimul</li> <li>- Tragicul</li> <li>- Urâtul</li> <li>- Comicalul</li> <li>- Categoriile estetice derivate ( secundare )</li> </ul> </li> <li>4. Conceptul și opera de artă. Sacru și profan – 2 ore <ul style="list-style-type: none"> <li>- Specificurile și funcțiile artei</li> <li>- Artă în contextul civilizațiilor (origine și evoluție, universal și național, tradiție și contemporaneitate)</li> <li>- Opera artistică ( conținut și mesaj, formă și imagine )</li> <li>- Specificuri ale Artei în creștinism. Sinteze și sincretism (ortodoxie și catolicism)</li> </ul> </li> <li>5. Creația artistică – 1 oră <ul style="list-style-type: none"> <li>- Etapele creației și personalitatea artistică</li> <li>- Ideea de breaslă sau școală. Maeștri și ucenici</li> </ul> </li> <li>6. Estetica transmiterii și receptării ( informarea și receptarea estetică) – 1 oră <ul style="list-style-type: none"> <li>- Comunicarea artistică și receptarea operei de artă</li> <li>- Dezvoltarea culturală și educația estetică</li> </ul> </li> <li>7. Aspecte istorice – 2 ore <ul style="list-style-type: none"> <li>- Autori, lucrări și aspecte reprezentative din istoria esteticii</li> <li>- Autori, lucrări și aspecte reprezentative de teorie a artei</li> </ul> </li> <li>8. Contribuții estetice românești – 2 ore <ul style="list-style-type: none"> <li>- Preocupări estetice românești, din vechime până la sfârșitul sec.al XIX-lea</li> <li>- Preocupări estetice românești, din prima jumătate a sec.al XX-lea până în prezent</li> </ul> </li> </ol>	<p>Metode didactice frontale și individuale: povestirea, prelegerea, explicația, dialogul.</p>	<p>Documentații diverse, scrise și vizuale. Conversații în raport cu obiective cultural-artistice, patrimoniale și ecleziale. Alternative de comunicare online.</p>

**Bibliografie succintă, obligatorie:**

- Gh. Achiței, Ionel Achim s.a., *Dicționar de estetică generală*, Ed. Politică, București, 1972;
- Viorel Cernica (coord.), *Despre sublim și frumos*, Ed. Meridiane, București, 1981;
- Pr.dr. Sebastian Chilea, *etică și estetică*, Ed. Mitropolia Olteniei, Craiova, 2007;
- Constantin Cucos, *Educația estetică*, Ed. Polirom, Iași, 2014;
- Mihail Diaconescu, *Prelegeri de Estetica Ortodoxiei*, vol.1-2, Ed. Porto-Franco, Galați, 1996;
- K.E. Gilbert, H. Kuhn, *Istoria esteticii*, Ed. Meridiane, București, 1972;
- Al. Husar, *Studii de estetică, istoria și teoria artei*, Princeps Edit, Iași, 2008;
- Umberto Eco, *Istoria frumuseții*, Ed. Rao Books, București, 2012; Ed. RAO, București, 2019;
- Vasile Morar, *Estetica, interpretări și texte*, Ed. Universității din București, 2003;
- Eugen Pohonțu, *Inițiere în artele plastice*, Ed. Albatros, București, 1980;
- Grigore Smeu, *Sensuri ale frumosului în estetica românească*, Ed. Academiei R.S.R., București, 1969;
- Petru Ursache, *Mic tratat de estetică teologică*, Ed. Junimea, Iași, 1999; Ed. Eikon, Cluj-Napoca, 2009 ;

**Bibliografie minimală, opțională :**

- Theodor W. Adorno, *Teoria estetică*, Ed. Paralela 45, Pitești, 2005;
- Edmund Burke, *Artă și valoare*, Ed. Humanitas, București, 1996;
- Umberto Eco, *Istoria urâtului*, Ed. RAO, București, 2007;
- Umberto Eco, *Scieri despre gândirea medievală*, Ed. Polirom, Iași, 2016;
- Luc Ferry, *Homo aestheticus*, Ed. Meridiane, București, 1997;
- Matila C. Ghyka, *Estetică și teoria artei*, Ed. Științifică și Enciclopedică, București, 1981;
- Al. Husar, *Izvoarele artei*, Princeps Edit, Iași, 2004;
- Ion Ianoși, *Sublimul în estetică*, București, Editura Meridiane, 1983;
- Ion Ianoși, *Sublimul în artă*, București, Editura Meridiane, 1984 ;
- Ion Ianoși, *Sublimul în spiritualitatea românească*, București, Editura Meridiane, 1987;
- Adrian Iorgulescu, s.a., *Estetica*, manual pt cl.a XIIa a liceelor de artă, Ed. Didactică și Pedagogică, București, 1998;
- Theodor Lips, *Estetica. Bazele esteticii, vol.1-2*, Ed.Meridiane, București, 1987;
- Victor Ernest Mașek(coord.), *Estetică, informație, programare*, Ed. Științifică, București, 1972;
- P.A. Michelis, *Estetica arhitecturii*, Ed. Meridiane, București, 1982;
- Wladyslaw Tatarkiewicz, *Istoria esteticii*, vol 1-4, Ed. Meridiane, București, 1978;
- Wladyslaw Tatarkiewicz, *Istoria celor 6 noțiuni*, Ed. Meridiane, București, 1981;
- Dabney Townsend, *Introducere în estetică*, Editura All Educațional, București, 2000;
- Albume și alte materiale vizuale cu imagini din Istoria artei universale și românești

**9. Coroborarea conținuturilor disciplinei cu așteptările reprezentanților comunității epistemice, asociațiilor profesionale și angajatori reprezentativi din domeniul aferent programului**

Conținutul disciplinei este în concordanță cu ceea ce se predă și în alte facultăți cu secții similare sau de arte plastice. Pentru o mai buna adaptare la cerințele pieței muncii a conținutului disciplinei se stabilesc periodic întâlniri cu reprezentanți abilitați din mediul eclezial și laic. In funcție de diverse oportunități de valorificare a cunoștințelor și a realizărilor teoretice și aplicative, conținutul disciplinei se nuanțează prin adaptări necesare, pe structura cadru grefându-se eventualele corelări ad-hoc în sens tematic și practic.

**10. Evaluare**

Tip activitate	10.1 Criterii de evaluare	10.2 Metode de evaluare	10.3 Pondere din nota finală
10.4 Curs	Comparări calitative și cantitative ale cunoștințelor la nivel de persoană și de grup	Note pentru referate	50% pentru evaluare finală

10.5 Seminar/laborator	Comparări calitative și cantitative ale cunoștințelor la nivel de persoană și de grup	Note pentru testări aplicative	50% pentru examinare pe parcursul semestrului
		Medie finală, din cele două notări	
10.6 Standard minim de performanță			
Frecvența receptivă și activă ( 100 %) la orele de curs și seminar.			

Data completării

Titular de curs și de seminar

22. 09.2021

Conf. univ. dr. Georgeta Merișor DOMINTE



Data avizării în catedră

Director de Departament

05.10.2021

Pr. Lect.univ. dr. Cezar Paul HÂRLĂOANU

